

*Anneli Saariston
elämään mahtuu*

niin makeaa elämää kuin vihlaisevaa suruakin

Teksti: Tommi Virtanen

”Jos en ole rakastettu lavalla, olen epäonnistunut surkeasti”, sanoo helmikuussa 60 vuotta täyttänyt Anneli Saaristo. Laulajatar tunnetaan isojen estradien artistina, diivana, joka syttyy täyteen loistonsa vasta lavalla. Kaikkein tärkeintä Saaristolle on kuitenkin taide. ”Haluan olla mieluummin taiteilija kuin tähti”, hän sanoo.

Anneli Saaristo ei ole koskaan ka- lastellut pikavoittoja taiteen kus- tannuksella. Hän on aina vaatinut ohjelmistoltaan syvyyttä. ”En kestä semmoista hurlumheittä, jota minäkin olen elämässäni tarpeeksi laulanut”, sanoo tanssimusiikin ja iskelmän parista soolouralleen ponnistanut laulaja.

Tinkimättömästä taiteellisesta linjas- ta huolimatta mahtuu Saariston uralle paljon menestystäkin. Lausannen Eurovision laulukilpailuissa vuonna 1989 *La Dolce Vita* sijoittui komeasti seitsemänneksi – samaan yltivät aika- naan Tipitii ja Laiskotellen, ylemmäksi ei suomen kielellä kukaan.

Niin kuin usein käy, on suurten menestysten vastapainona suuria me- netyksiä. Samana vuonna Saaristoa koetteli sekä veljen äkillinen kuole- ma että luottotuottaja **Upi Sorvalin** (1952–1989) menehtyminen syöpään vain 36 vuoden iässä. Haastattelupäi- vänä Sorvalin kuolemasta on päiväl- leen kaksikymmentä vuotta.

Menestystä ja menetyksiä

Sorvalista Saaristo puhuu lämmöllä. Sanoista voi edelleen aistia surun, joka ystävän ja läheisen työtoverin men- tämistä seurasi. Euroviisujen jälkeisen *La Dolce Vita* -levyn tuottajaksi oli kaavailtu juuri Sorvalia.

Vaikka Saaristo onkin luonut uraa nimenomaan vakavammalla musiikilla, hän on edelleen ylpeä *La Dolce Vitan*

menestyksestä. ”Se on semmoinen biisi, jonka takana voin häpeilemättä seisoa vieläkin”, sanoo Saaristo **Matti Puurti- sen** säveltämästä ja **Turkka Malin** sanoittamasta kappaleesta, johon hienon sovituksen teki **Bert ”Patti” Karlsson**.

”Katsoin hiljattain YouTubesta sen vide- on – se on hemmetin hienosti toteutettu koko juttu. Suomi muistetaan vieläkin siitä kappaleesta”, sanoo Saaristo.

Vanavedessä julkaistu *La Dolce Vita* -albumi myi kultalevyn oikeuttavan määrän. Luonnollisesti keikkakysyntä lisääntyi viisumenestyksen myötä myös huimasti. Vaikka biisi on epäilemättä yksi Saariston uran kulmakivistä, ei

”Kunnioitan yleisön makua!”

monipuolisena tunnetun laulajattaren äänessä ole liikaa nostalgian värinää.

”Minkään asian päälle ei tietenkään voi jäädä makaamaan. Se on kuitenkin yleisölle tärkeä kappale, joka mis- tetaan”, hän painottaa. Saaristo ei lu- keudu niihin artisteihin, jotka karttavat vanhoja hittejä.

”Kunnioitan yleisön makua. Jos yleisö pyytää minulta Evakon laulun, *La Dolce Vitan* ja Appelsiinipuita, niin *suits me!*”

Juhlavuosi monessa mielessä

Tämä vuosi on ollut Saaristolle mo- nella tavalla juhluvuosi. Helmikuussa vietettiin 60-vuotisjuhla komeasti

ensin Tampere-talon ja sitten Finlan- dia-talon konserteilla. Saaristo viettää myös 40-vuotistaiteilijajuhliaan, ja *La Dolce Vitan* käännteentekevistä menestyksestä on siitäkin 20 vuotta. Studioalbumissa päästiin tasalukuun kymmenen, kun *Uskalla rakastaa* -levy näki päivänvalon. Tosin sen julkaisu ei ollut mitenkään itsestään- selvyys. Levy-yhtiöt eivät uskaltaneet kaupallisesti vaikeana aikana satsata musiikkiin, jota on tyylillisesti vaikea lokeroida. Ilman **Risto Vahasen** tarjo- amaa sponsorointiapua levytys olisi todennäköisesti jäänyt toteutumatta.

Uusi levy on tyylillisesti kuin läpi- leikkaus Saariston urasta. Albumiin mahtuu niin iskelmällisiä sävyjä kuin vakavampaakin musiikkia. Käännös- lauluja levyllä on neljä. Niistä Ferrer Trindaden säveltämä fado *Canção do mar*, ”Liian onnellinen”, on kuin mittatilaustyönä Saaristolle tehty. Käännöksen Frederico de Briton sanoitukseen on tehnyt Reino Helismaa.

”*Uskalla rakastaa* -levystä tehtiin jännittävä kompromissi, koska ha- lusin siihen muutamat coverbiisit kuten kappaleen *Ode to Billie Joe* ja *Shadows*-klassikon *Wonderful Land* (”Lumottu maa”). Olen aina himoin- nut niiden levyttämistä”, hän sanoo. Siitä päästäänkin Saaristoa kuo- huttaneeseen aiheeseen: radioiden soittolistoihin. Uuden levyn tusinasta kappaleesta on vain yksi – **Eero Tii- kasalon** säveltämä ja **Sinikka Svärdin** sanoittama ”Kuuma maa” – päässyt radiosoittoon. Saariston mielestä radioiden soittopolitiikka on sekä kaupallisten voimien ohjailemaa että ahdasmielistä yleisön aliarvioimista.

”*Wonderful Land* oli kädenojennus Iskelmäradiolle. Olin raivoissani kuullessani että siellä oli sanottu, ettei Anneli Saaristo sovi meidän genreem- me. Tuonkaltainen soittopolitiikka on sensuuria, johon ei näytä puuttuvan kukaan – hämmästyttävää kyllä ei edes Muusikkojen liitto”, Saaristo tuohtuu.

Musiikkia laidasta laitaan

Neljävuočiaasta asti esiintyneelle Saa- ristolle on aina ollut selvää, että hän elättää itsensä muusikkona. Varsinainen bänditoiminta lähti käyntiin 60-luvulla rock-musiikin kolahtaessa. ”Ensimmäiset esikuvani olivat Led Zeppelin, Rolling Stones, Beatles, Uriah Heep... mutta se oli semmoista nuoruuden haaveilua. Ei rock’n’rollilla keikkoja voinut saada, kun koko Suomi oli humpun vallassa”, Saaristo nauraa.

Tanssimusiikilla töitä sitä vastoin sai. Saariston ensimmäinen ammat- tibändi oli **Kalevi Rothbergin** tans-

KIMMO TÄHTINEN

TIMO SAARISTO

Vauhdissa Vantaan viihdeorkesterin kanssa.

siorkesteri, jonka laulajan tonttia hän hoiteli peräti kymmenen vuotta. ”Se oli kunnianhimoinen ammattibändi, joka soitti laidasta laitaan kaikenlaista musiikkia. Ohjelmistossa oli paljon vaikeaa musiikkia, joten esimerkiksi stemmalaulua tuli treenattua. Ainoa negatiivinen asia oli se, että minun taiteilijan kunnianhimolleni ei annettu sijaa. Tein töitä sammutetuina lyhydin”, kertoo Saaristo. Vanhat sukupuoliroolit jylläsivät, eikä nuorelle naiselle välttämättä osoitettu kunnioitusta.

”Minulla oli tiukat suitset. Parhaimmillaan jouduin vetämään kuuden tunnin keikkoja rivimuusikkona. Keikkaliiksan Rothberg heitti lattialle, jolta jouduin sen poimimaan. Silloin päätin, että jonain päivänä näytän.”

Vaikka työpaikassa olikin varjopuolensa, oli kiinnostus nuorelle solistille kullaan arvoisen. Orkesterilla riitti vientä, ja tuohon aikaan asenne soittajiinkin oli kunnioittava.

”Soitimme monesti Turun linnassa kaiken maailman hienostotilaisuuksissa, kerran jopa kuningatar Silvialle. Meillä oli mukavasti töitä silloin. Silloinhan musiikko oli arvostettu. Esimerkiksi Naantalin Kaivuhuoneella meille katettiin aina saliin hienosti kolmen ruokalajin päivälliset; tanssimuusikkoakin arvostettiin. Sitten vähitellen jouduttiin keittiön nurkkaan syömään, kun asenne soittajiin muuttui”, Saaristo muistelee.

Saaristo osallistui euroviisukarsintoihin ensimmäisen kerran vuonna 1978 ja sijoittui neljänneksi. Parin vuoden jälkeen ilmestyi ensimmäinen kokopitkä levy *Aina aika rakkauden*. Toden teolla oma ura käynnistyi Belgian Knokke Cupin laulukilpailun parhaan

solistin palkinnosta. Ahkera keikkailu oli tuottanut tulosta: palkintoperusteina mainittiin Saariston ”kyky saada laulu elämään näyttämöllä”.

”Se tuli todella hyvään saumaan. Olin juuri saanut potkut Rothbergin bändistä palkankorotuspyynnön vuoksi”, hän kertoo.

Myös muut alkoivat uskoa laulajattaren kykyihin. ”**Pedro Hietanen** puhui ympäri Discophonin silloisen toimitusjohtajan **Gugi Kokljuschkinin**, joka arkaili eikä uskonut minuun. *Elän hetkessä* -levyn tekeminen oli siis pitkälti Pedro Hietasen ansiota! Silloin sain ihanan tiimin ympärilleni. Löysin minulle täydellisen tuottajan, Upi Sorvalin”, muistelee Saaristo.

”Naantalin Kaivuhuoneella meille katettiin saliin kolmen ruokalajin päivälliset; tanssimuusikkoakin arvostettiin.”

Työryhmän myötä löytyi myös oma linja. Se koostui argentiinalaisista tangoista ja lyyrisemmistä laulelmista, kuten ”Tyttö ja tanssiva karhu”. Tuo **Kaj Chydeniuksen** säveltämä ja **Marja-Lee-na Mikkolan** sanoittama mestariteos, jonka upea sovitus on Sorvalin käsialaa, onkin säilynyt Saariston vakionumerona näihin päiviin.

Hvya sanoitus koskettaa

Vaikka Saaristo ei tähdännytään varsinaiseen irtiottoon iskelmästä, oli

hänellä selvä pyrkimys vakavamman musiikin pariin.

”Minua ikävyyttää laulaa kappaletta, jossa on tylsä melodia ja mitäänsanomattomat kornit sanat. Haluan tehdä sellaista, mikä innostaa ja kiinnostaa minua, mikä on musiikillisesti haastavaa”, Saaristo sanoo. Laulun tekstiltä hän vaatii paljon.

”Niissä pitää olla jotain – juhllista sanaa ’sanoma’ – mutta jotain sanottavaa. Pitää olla kiinnostavalla tavalla sanottu jokin asia. Mielellään siihen vielä hyvä sovitus, niin avot!”

Myös Saariston hovisanoittaja, **Sirkka-Liisa Sass**, tuli vuonna 1983 mukaan kuvioihin. Pitkään Saksassa asuneena Sass toi tullessaan keskieuropalaisia sävyjä. Saaristoa huvittaa vieläkin naisten kohtaamispaikka. Sass oli matkaamassa Finnjetillä Helsinkiin, kun hän kiinnitti huomionsa erityisen valovoimaiseen esiintyjään.

”Hän oli tulossa Hampurin oopperan johtajan kanssa Finnjetillä ja näki minut siellä esiintymässä. Vaikka olin juuri voittanut Knokke Cupin parhaan solistin palkinnon, täytyi minun hoitaa sopimukseni Finnjetille loppuun. Sirkka-Liisa ihmetteli, että miten tuon tasoinen laulaja voi olla siellä”, Saaristo kertoo.

Siitä alkoi naisten välinen yhteistyö, joka on kestänyt katkeamatta näihin päiviin saakka. Ensimmäinen Sassin sanoitus oli Euroviisuihin tehty, ”Elän hetkessä”, jonka Saaristo levytti kappaleen mukaan nimetylle levyilleen vuonna 1984. Knokke Cupin palkintoa ja tuota levyä Saaristo pitääkin uransa käännekohtana, josta uusi, taiteellisesti kunnianhimoisempi linja toden teolla käynnistyi.

Sirkka-Liisa Sassin sanoitusten – samoin kuin joidenkin sävellysten – Saaristo katsoo olevan omaa luokkaansa. ”Hän on loistava sanan käyttäjä. Niissä teksteissä on suru pohjalla, menetettyjen mahdollisuuksien suru, joka minua kiehtoo. Siinä on jollain tavalla kaihupohjaa minun elämäni”, analysoi Saaristo. Hän löytää kosketuspintaa sielulleen hyvin usein juuri traagisista teksteistä, joissa elämä näyttäyty paljaana, totena.

”Sellaisista teksteistä tulee vihlaiseva tunne, joka koskettaa jotain syvempiä kerroksia minussa. Niissä yhdistyvät kuolema, suru, elämän lyhyys ja haavoittuvuus”, Saaristo pohtii ja paljastaa omiksi kipupisteikseen isän ja veljen äkilliset kuolemat. Huonoja, pieleen menneitä rakkaussuhteita Saaristolla on omien sanojensa mukaan ollut ”enemmän kuin tarpeeksi”.

Sassin ja Saariston yhteistyö sai eräänlaisen huipentuman viiden vuoden takaisella *Kaksi sielua* -levyllä. Levyn kaikki sanoitukset ja puolet sävellyksistä sekä tuotanto olivat Sassin vastuulla. Jazzahtavan musiikin soitosta vastasi **Pessi Levannon** yhtye.

Evakon laulu

Sanoittajista puhuttaessa ei voi sivuuttaa **Veikko Lavin** (1912–1996) merkitystä Saaristolle. Hän on pitänyt aina Lavin kappaleita ohjelmistossaan. Viime konserttien Lavi-potpuri, jonka **Markku Johansson** sovitti sinfoniaorkesterille, on koostunut neljästä kappaleesta: ”Väärä vitonen”, ”Silakka-apajalla”, ”Tukilisäjenkka” ja ”Depressiotango”. Yhteistyö Lavin kanssa käynnistyi, kun

KIMMO TÄHTINEN

”Punaviini, kuoleman ja rakkauden tematiikka, musta ja punainen yhdistettynä.”

Saaristoa pyydettiin yhdeksi solistiksi mestarin tribuuttilevylle. Puuhamiehenä hankkeessa oli levy-yhtiö Discophonin johtaja **Johan ”Mosse” Vikstedt**. Ensimmäinen levy oli nimeltään *Ystävät ja Viholliset* (1985), ja toisen nimi oli *Syylliset ja Syyttömät* (1987).

”Vanha kunnan Mosse Vikstedt otti ihan omaksi asiakseen tehdä Lavin sotalauluista levyn. Siinä oli hieno kaarti esiintymässä: **Juicet** ja **Tuomari Nurmio**t, Lavi itse ja **Pave Maijanen**. Upi Sorvali oli siinäkin sovittajana”, muistelee Saaristo.

”Sitten hän teki minulle Evakon laulun. Se esitettiin ensimmäisen kerran Valkeakosken työväenmusiikkitaipah-tumassa.”

Se laulu kosketti tuoreeltaan syvästi niin Saaristoa kuin mestarillisen sovituksen tehnyttä Sorvalia. Traagisen karjalaisperheen tarina on sen jälkeen liikuttanut monia, niin sielussaan sodan traumaa kantavia kuin heidän jälkeläisiäänkin.

”Sodan kokeneitten evakoitten jälkeläiset, lapset ja lapsenlapset ovat tulleet monta kertaa vesissä silmin kertomaan, kuinka se laulu itkettää. Olen kuullut tarinoita, kuinka heidän mummons ja pappansa joutuivat jättämään kotinsa”, Saaristo kertoo.

Evakon laulu onkin muodostunut suomalaisten ja varsinkin karjalaisten yhteisomaisuudeksi, kansanlauluksi. ”Se todistaa vain sitä, että kun jolla-

MIRA MUURIMAA

Seitsemäs sija Eurovision laulukilpailussa lämmittää Anneli Saaristoa vieläkin.

kin on sana hallussa, niin se menee suoraan sieluun se teksti. Ja kun melodiakin on vielä yksinkertainen, on lopputulos kertakaikkisen upea. Lavihan lainaili sumeilematta vanhoja melodioita, muutti sieltä täältä vähän. Se oli semmoista kisällilaulumeininkiä”, muotoilee Saaristo.

Niinhan se on, että amatööriit platioivat salaa, mutta ammattilaiset varastavat tietoisesti.

Lorca ja Espanja: suoraan ytimeen

Traagisuutta löytyy riittämiin myös Federico García Lorcan runoista, joita Saaristo on esittänyt aina mielellään. **Matti Rag Paananen**, Saariston pitkäaikainen yhteistyökumppani Turusta, sävelsi levyllisen Lorcan runoja ja pyysi ystäväänsä laulujen tulkiksi. Vuonna 1998 julkaistun levyn toisena solistina oli **Kalle Fält**. Espanjalainen mentaliteetti on kiehtonut Saaristoa myös uudella levyllä, jonka alkusanat kirjoitettiin Calahondassa Espanjassa. Mutta mikä kumma Lorcan runoudessa ja espanjalaisuudessa oikein kiehtoo?

”Ehkä olen entisessä elämässäni ollut latino”, nauraa Saaristo ja koettaa avainsanoilla avata tunnettaan:

”Punaviini, kuoleman ja rakkauden tematiikka, musta ja punainen yhdistettynä... Kuulostaa tietenkin kliseiseltä, mutta en muutakaan keksi asiaa kuvailemaan. Lorcan runoudessa on jokin pidätetty halu, välillä hyvin avoinkin, mutta pidätetty. Vaikka en ymmärräkään aina kaikkea, ymmärrän sitä sydämelläni. Esimerkiksi tämä Lorcan runo on hieno:

’Kuun noustessa häipyvät kellojen äänet, ja yöhön avautuvat läpitukenmattomat tiet, kuun noustessa maan peittää meri, ja sydän jää yksin kuin avaruuden saari. Täysikuulla ei kukaan syö appelsiineja, on syötävä jotakin vihreää ja jäistä hedelmää. Kuun noustessa sadoin peilikasvoin hopearaha nyyhkyttää taskussa.’

Se menee suoraan johonkin minun ytimeeni”, hän sanoo ja siemaisee punaviiniään.

Espanjan reissulta tarttui uudelle levyllä myös kappale ”Vuoriston kellot”, Tuula Valkaman sanoittama espanjalaisballadi, jonka **Carola** levytti vuonna 1971. Saaristo halusi vanhan ystävänsä tunnetuksi tekemän kappaleen ehdottomasti levyllään. Kappaleen kitarasovituksesta vastaa kielisoitintaituri **Antero Jakoila**, joka on ollut Saariston luottomuusikko jo kolmen vuosikymmenen ajan. Jakoilahan oli kitaristina myös Lausannessa, soittamassa La Dolce Vitan rumbakitarat Bert Karlssonin kanssa.

KIMMO TÄHTINEN

JUKKA KAJAVA

Riki Sorsan ja Kirkan Anneli kohtasi Knokke Cupissa Belgiassa.

Sukset suorassa

Jakoilan ja Sorvalin lisäksi Saariston uralla merkittäviä henkilöitä on muitakin. Matti Puurtinen tuotti *La Dolce Vitan* lisäksi Saariston debyyttiin *Aina aika rakkauden* sekä *Tuuli, laivat ja laulu* -levyn vuonna 1987. Tuottaja **Jussi Liski**, Sorvalin bändistä tuttu basisti ja pianisti, on ollut Saariston läheinen työtoveri jo vuodesta 1992, *Appelsiinipuita aavikkoon* -levystä lähtien.

”On tärkeää, että tuottaja on kansani samoilla linjoilla eikä torpedoi ideoitani suoralta kädeltä. Jussi on äärimmäisen joustava. Hän ei jyrää omia ajatuksiaan vaan kuuntelee minua. Tuotan pitkälti omat levyni itse sanelemalla musiikillisen puolen eli sen mitä tehdään. Tuottaja – oli se sitten Jussi, Matti Puurtinen tai kuka nyt milloinkin – rupeaa työstämään valitsemaani materiaalia”, kertoo Saaristo tuotantotavasta.

”Jussi keksii esimerkiksi aina jonkin uuden tavan lähestyä biisejä eikä tee semmoista varmaksi havaittua ja tylsää. Pidän siitä. Tärkeintä on se, etteivät sen ihmisen kanssa saa mennä sukset ristiin”, sanoo Saaristo ja jää pohtimaan sanomaansa. ”Ehkä olen ollut väärässäkin. Jos vielä saisi semmoisen ilon, että joku tuottaisi minun levyni ja se menisi ihan tappeluksi... Siitähän voisi tulla hitti”, hän nauraa.

Saariston jokaiselta albumilta löytyy Eero Tiiksalon sävellyksiä.

”Ihminen, joka on kulkenut kanssani tosi pitkän tien, on Eero Tiikasalo, ex-avomieheni. Hän on ollut luottosäveltäjäni jo kolmekymmentä vuotta. Hän tuntee minun ääneni mahdollisuudet. Eero on ollut tosi tärkeä ihminen minulle sekä uralleni”, kertoo Saaristo.

Rohkeasti teatterissa

Mutta palatkaamme vielä kerran vuoteen 1989. *La Dolce Vitan* lisäksi ilmestyi myös varsin toisenlainen levy, pari vuotta teatterin lavoilla kypsytynyt *Miten enkeleitä vietellään* **Monna Kamun** ja **Liisa Tavin** kanssa. Se oli Bertolt Brechtin lauluista koottu, **Eero Ojosen** ja **Pekka Aarnion** tuottama, pääosin Ojosen säveltämä. Ojanenhan on myös Saariston rakastetuimpiin kappaleisiin kuuluvan ”Kypsän naisen bluesin” säveltäjä.

”Se oli hemmetin mielenkiintoinen, ja tuohon aikaan rohkea juttu, kun se oli Brechtin pornosoneteista tehty; **Laura Jäntin** taitavasti ohjaama. Mutta se oli myös hirvään rankka työ, jonka tiimoilta teimme paljon keikkoja ympäri maata”, kertoo Saaristo teatterin puolelle kurkottavasta projektista. Sen jälkeen hän on nähty teatterin lavalla useaan otteeseen: Kathryn roolissa operetissa ”Valkoinen hevonen” Turun kaupunginteatterissa vuonna 1996–97 ja Zorron äitinä ”Zorron miekka” -musikaalissa Turun Vartiovuoren kesäteatterissa vuonna 2001. Elokuvadebyyttiin näyttelijänä Saaristo teki **Timo Koivusalon** ohjaamassa ”Kaksipäisen kotkan varjossa”. Soundtrack sisältää soolobiisien lisäksi dueton **Vesa-Matti Loirin** kanssa. Kevään ajan on Kotkan kaupunginteatterissa pyörinyt ”Jazzyttö”, jossa Saaristolla on kapakoitsija Rosita Lundenin rooli.

Brechtin pornosonetteja laulanut naistrio Kamu–Tavi–Saaristo soi komeasti yhteen. Ehkä tuosta kokemuksesta jäi jotain itämään, koska triokokeilu ei jäänyt viimeiseksi.

”Meillä oli triossa aika hieno saundi, mutta se ei ollut vielä lähellekään sitä, mikä meillä oli **Eija Kantolan** ja **Marjorien** kanssa”, kertoo Saaristo.

Kyse on Rakkauden kiertokulku -konserkkieritueesta vuodelta 1998.

Rakkauden kiertokulku

Vuonna 1997 Saaristo teki Tähtiyö-joulukonserttikieritueen yhdessä Eija Kantolan ja **Anna Erikssonin** kanssa. Kantola soittelikin pian kiertueen jälkeen ja kyseli, voisiko trio tehdä hyvin onnistuneille kirkkokonserteille maallisen vastineen. Eriksson ei ollut käytettävissä, joten kolmanneksi pyydettiin Marjorieta. Palaset lokahtivat heti paikoilleen.

”Oltiin vuokrattu Yleisradion studio Radiotalosta, Jussi Liski oli pianossa. Kun aloimme laulaa Supremes-klassikkoa Stop! In the Name of Love, olimme kaikki aivan häkeltyneitä; niin hyvin äänemme soivat! Taikuri itsekin oli hämmästynyt. Mystinen juttu; se on aina niin sattumanvaraista, kenen äänet soivat yhteen. Marjorie on koloratuurisopraano, Eija lauloi keskiäänet ja minä olin se basso, matalat äänet”, kertoo Saaristo.

Rakkauden kiertokulku oli menestys, jonka tiimoilta naiset tekivät peräti neljä kiertuetta. TV2 taltioi näistä kaksi konserttia, joista **Timo Suomen** ohjauksessa tehtiin kolmiosainen televisioshow. Kiertueesta tehtiin myös laivashow ja levy. ”Se työllisti pitkään meitä ja toi mielenkiintoa elämään. On niin rankkaa, kun aina joutuu kantamaan vastuun yksin, että on kiva tehdä kimpassa – etenkin kun meidän äänet soivat niin hyvin yhteen”, kertoo Saaristo.

Kaikesta menestyksestä huolimatta kiertue ei ollut mikään rahasampo. Isoa orkesteria ja kolmea solistia ei ollut halpaa kuljettaa ympäri maata. Vasta neljäs ja viimeinen kiertue oli voitollinen myös taloudellisessa mielessä.

Saaristo kuitenkin koki yhteistyön erittäin antoisaksi, eikä suuri ikäerokaan Kantolaan (s. 1966) ja Marjorieen (s. 1965) haitannut. ”Olen ikäisekseni hyvin nuori, me tulimme loistavasti juttuun. Tietenkin olin semmoisessa asemassa, että esiintymislavalla esimerkiksi olin aina keskellä. Varsinkin alkuaikoina jouduin myös hoitamaan kaikki välispiikit, kun likat eivät saaneet sanaa suustaan. Sittenhän ne myöhemmin alkoivat puhua niin, ettei meinattu välillä saada biisejä käyntiin, kun he innostuivat”, Saaristo nauraa.

Korvaamattomat apurahat

Uraa luova naistaiteilija ja perhe ovat vaikea yhdistelmä. Usein mediakaan ei hyväksy taiteilijanaiselta äidin

”Jos vielä saisi semmoisen ilon, että joku tuottaisi minun levyäni ja se menisi ihan tappeluksi...”

roolin laiminlyömistä. Saaristo nostaa esimerkiksi **Maija Vilkkumaahan** kohdistuneet kyselyt uran ja lapsenhoidon yhteensovittamisesta. Saaristo itse ei kadu ratkaisuaan panna kaikki likoon taiteellisen uran puolesta; siihen ei perinteinen perhe-elämä olisi mahtunut. Koko haastattelumme ajan ilmeikkäästi puhunut taiteilija vakaavoituu hetkeksi, vaikka onkin selvästi sinut ratkaisunsa kanssa.

”Tietysti nyt, kun olen 60 vuotta ja perheetön, tuntuu, ettei ole kiinni missään. Olo on aika juureton. Ystävät ovat korvanneet minulle perheen”, hän pohtii ja kääntää puheen ylipäätään taiteilijana olemisen vaikeuksiin. ”Kyllä esiintyvän taiteilijan ja freelancerin elämä on aika karua, myös toimeentulon epävarmuuden kannalta. Onneksi meillä on apurahajärjestelmä. Koska olen kulkenut omaa tietäni, joka ei mahdu mihinkään genreen, olen saanut neljä kertaa valtion yksivuotisen apurahan. Apuraha luo erittäin hyvän perusturvan. Järjestelmämme on hyvin ainutlaatuinen ja toivottavasti pysyy-

Anneli Saaristo

- syntyi Jokioisilla 15.2.1949
- lauluopintoja Marja Bergin johdolla
- ”Sinun kanssasi, sinua ilman” (säv. Eero Tiikasalo, san. Erkki Mäkinen), Euroviisukarsinnan 4. sija vuonna 1978
- ensimmäinen oma konsertti Turun ruotsalaisessa teatterissa vuonna 1980
- Knokke Cupin parhaan solistin palkinto vuonna 1983
- Muusikkojen liiton tunnustuspalkinto vuonna 1983
- ”Sä liian paljon vaadit” (säv. Eero Tiikasalo, san. Anneli Nygren – Anneli Saaristo), Euroviisukarsinnan 3. sija vuonna 1984
- Grand Prix Rostockin kansainvälisessä laulukilpailussa ”Menschen und Meer” vuonna 1985
- ÄKT:n Emma-palkinto vuoden naissolistille 1985
- toinen palkinto Dresdenin kansainvälisessä laulukilpailussa vuonna 1987
- Lehdistön palkinto Syksyn Sävel -kilpailussa vuonna 1988 kappaleella ”Taivaspaikka” (säv. ja san. Aarni Varjonen)
- seitsemäs sija Eurovision laulukilpailussa 1989 kappaleella ”La dolce vita”.

kin”, sanoo Saaristo, jonka mielessä on jo taiteilijaeläkkeen hakeminen. Vetäytyä hän ei missään nimessä kuitenkaan halua, vaan aikoo tehdä töitä niin kauan kuin terveys vain kestää.

Muusikon töitä Saaristo on tehnyt jo neljäkymmentä vuotta, joista neljännesvuosisata on mennyt vain ja ainoastaan laulaessa. ”Vuonna 1983 tein ehdottoman päätöksen, että rupean vain konsertoimaan enkä tee muita töitä. Tuosta ajasta olen ollut yhdeksän kuukautta kortistossa laman alettua. Siitä se kysyntä taas alkoi.”

Epävarmoina aikoina on liiton tuki ollut korvaamaton. Ammattiyhdistystoiminta onkin Saaristolle periaatekysymys.

”Olen ammattiyhdistysihminen henkeen ja vereen, muistan kuinka jo isäni painotti sen merkitystä. Liitosta on ollut minulle paljon apua ja hyötyä, jopa lakiasioissa joskus. Pidän sitä jollain lailla kunnia-asiana, että olen järjestäytynyt ja kuulunut Muusikkojen liittoon vuodesta 1975 asti”, sanoo Saaristo äänessään ylpeyttä. ■■■